

NAŠ

DROGA
PORTOROŽ

INTERNA IZDAJA

št. 6

junij 1997

NAŠ GLAS izdaja družba DROGA d.d. Glasilo urejuje uredniški odbor. Odgovorna in glavna urednica Lilijana Ivanek - Pečar. Fotografija Jadran Rusjan, karikature Lorella Antonac in Vito Šaruga. Tehnična ureditev Sonja Požar in Damjana Poberaj. Tisk tiskarna VeK Koper, v nakladi 1000 izvodov. Glasilo dobijo člani kolektiva brezplačno. Po mnenju Urada vlade za informiranje št. 4/3-12-1217/95-23/273, z dne 17. 7. 1995, šteje NAŠ GLAS med proizvode, za katere se plačuje 5 % davka od prometa proizvodov. TISKANO NA RECIKLIRANEM PAPIRJU.

GLAS

Lepa beseda lepo mesto najde.

Ljudski pregovor

Človek se lahko nauči marsičesa, celo lepega vedenja. Stvar sploh ni tako zapletena: tehnika vljudnega pozdravljanja, nož v desnici in vilice v levi, ustajanje s stola ob primernem času in dajanje prednosti starejšim - o tem in še o čem nas učijo od mladih nog poklicni in nepoklicni vzgojitelji ter pisci blestečih knjig o bontonu. Vseh teh malenkosti se naučimo mimogrede, približno tako zlahka, kot poštevanke ali glavnih mest evropskih držav. Precej zahtevnejša so pravila o primernem vedenju. Gre za obnašanje določenih ljudi iz določenih okolij ob čisto določenih priložnostih. Tu, žal, ne gre brez zahtevnih seminarjev in izčrpnih razlag o dolžini hlačnic, skladnosti barv med kravato in pižamo, o neusmiljeno zapetih ovratnih gumbih in drugih mučilnih iznajdbah sodobnega sveta. Ta pravila so zelo specifična, in če niste pri stvari z vsakim delčkom svojih možganov ali če si dovolite kakšen nezaslišan spodrsrlaj (kot na primer to, da se počohate pod pasom, kadar srbenje postane že res neznosno), potem ste v določenem okolju že za vse večne čase onemogočeni in nedobrodošli, nakar vam preostaneta samo še obup in hiranje od grenke žalosti.

Tretja, najtežje obvladljiva zvrst vedenja je prijaznost. Je prvinska, napol nagona in spravlja v zadrego predvsem tiste, ki prisegajo na sezname smernic, pravilnikov, priročnikov in druga orodja oblikovanja javnega življenja. Ker je prirojena in se je torej ni mogoče naučiti, brez njene prisotnosti še tako dovršeno obvladovanje bontona lahko ostane prazno, še tako vzvišena beseda puhla in še tako bleščeč nasmeh mrzel. Nasprotno pa lahko čisto sama, brez pomoči modernih genijev obnašanja, prepričljivo in brez težav zmaga v tekmi za naklonjenost.

Tudi poslovni svet se čedalje bolj zaveda, da kanček prisrčnosti včasih sklene boljši in bolj dolgoročen posel kot pa hladna, z brezosebnimi številkami podprta strokovnost. Poslovneža, ki mu je prijaznost tuja, se kaj hitro prime slab sloves, zato ponekod temu dejavniku že lep čas posvečajo precej pozornosti. To bržkone pomeni, da se bo tudi v Sloveniji kmalu pojavila kakšna institucija, ki bo organizirala seminarje na to temo...

Sonja POŽAR

DELNIČARSKE NOVICE

TRETJA SKUPŠČINA DELNIČARJEV

V petek, 30. maja, smo se delničarji že tretjič odločali o uporabi dobička in sprejeli poslovno prošlo.

Ves potek skupščine in sodelovanje prisotnih sta pričala o dobri pripravljenosti in o tem, da mehanizme delničarstva že popolnoma obvladamo. Da je seja potekala brez zastojev ali presenečenj predvsem po zaslugi do-

situaciji. Naša dejavnost je od vsega začetka borzno posredništvo. Sprva se nas je v Sloveniji s temi posli ukvarjalo samo deset, danes pa je posrednikov že preko sto. To pomeni, da moramo kar budno spremljati dogajanja,

določeno posebnost: ko je država delila lastninske certifikate, je s tem omogočila delničarstvo tudi najbolj nepoučenim državljanom; med njimi je bilo dosti starejših oseb. To pomeni, da je bilo treba skrbno paziti, da so bile razlage o ravnanju z delnicami razumljive vsem, ne samo finančnikom".

Predsedstvo tretje skupščine

brega poslovanja družbe, ni treba posebej poudarjati. Predlagani sklepi so bili v celoti sprejeti, edino sklep 5. točke smo, na predlog Publikuma, dopolnili z dodatnim besedilom.

Radovedni, kako so se v delničarstvo vživel strokovnjaki, smo prosili gospo ANDREJO PIRNAT s Publikuma d.o.o., naj nam kaj pove o svojih izkušnjah na tem področju. Naj pojasnimo, da je gospa Pirnat sodelovala v pripravah na vse tri skupščine, bila prisotna na sestankih s pooblaščenici in je tudi sicer vedno na razpolago za pogovor z delničarji, ki iščejo take ali drugačne informacije. Na naše vprašanje o začetnih in dosedanjih izkušnjah Publikuma nam je povedala: "Kar hitro smo se prilagodili novi

če hočemo ostati uspešni. Zlati na področju investicij je vedno kaj novega, saj se pojavljajo zmeraj širše možnosti. Delničarstvo v Sloveniji ima

Gospa Andreja Pirnat

Skupščine se je udeležilo tudi nekaj Droginih upokojencev, med njimi pooblaščenka delničarjev, gospa MARTA ČEMAŽAR, pravnica. Prosili smo jo, naj nam zaupa svoje občutke ob končani skupščini. Takole je povedala: "Vesela sem, da še vedno pripadam Drogi in da je Droga še naprej zelo uspešno podjetje. Upam, da bo tako ostalo še naprej. Zelo me je vzradostila novica o pridobitvicertifikata ISO 9001. To je zelo pomemben dogodek. Današnja skupščina je bila res strokovna - enako kot prejšnji dve. Pomeni, da je bilo gradivo in vse ostalo dobro pripravljeno. Kadar v sredstvih javnega obveščanja zasledim ugodne novice o Drogi, mi je kar toplo pri srcu. Občutek pripadnosti me kar ne zapusti. Nekatere zvestobe pač trajajo vse življenje!"

DIVIDENDE BO DROGA IZPLAČALA DO KONCA JUNIJA. OPOZARJAMO DELNIČARJE, KI ŠE NISO SPOROČILI DAVČNE ŠTEVILKE, NAJ TO NEMUDOMA STORIJO.

Sonja POŽAR
Slike Majda VLAČIČ

DELNIČARSKE NOVICE

Gospa Marta Čemažar

Dividende v višini 1.062,00 SIT bruto oz. 796,50 SIT neto na delnico bo DROGA izplačala v roku enega meseca po skupščini. Dividende bodo pripadle tistim delničarjem, ki so bili na dan skupščine vknjiženi kot imetniki delnic v centralnem registru pri Klirinško depotni družbi. Pooblaščen revizorska hiša ostaja družba KPMG Slovenija d.o.o..

KADROVSKE NOVICE**Odhodi delavcev:**

Delovno razmerje je prenehalo šestim sodelavcem, od tega je trem poteklo delovno razmerje za določen čas, dva sta zaprosila za sporazumno prenehanje delovnega razmerja, eden pa je bil invalidsko upokojen.

Invalidsko se je v tem mesecu upokojil g. ŽIBER RUDOLF iz PC ZAČIMBA. Z nami je bil od leta 1971. Ob upokojitvi mu želimo zdravja in dobrega počutja.

Kadrovska služba

KADROVSKE NOVICE**V JUNIJU
PRAZNUJEJO****10 - letni delovni jubilej**

FERENČIČ MEDEN MANUELA iz
PC ZLATO POLJE

VRH PETRA iz PC ZLATO POLJE

20 - letni delovni jubilej

KANTAR MILAN iz PC ZAČIMBA

**SODELAVCEM ČESTITAMO OB
DELOVNEM JUBILEJU!**

Jubilejna nagrada za 10 let delovne dobe znaša
40.786,50 SIT

Jubilejna nagrada za 20 let delovne dobe znaša
61.180,00 SIT

Jubilejna nagrada za 30 let delovne dobe znaša
81.573,00 SIT

**STANJE ZAPOSLENIH
OD 1. 5. 1997
DO 31. 5.1997**

31. 05. 1997 je bilo zaposlenih 671 delavcev, od tega 323 moških in 348 žensk.

V DROGI HRVAŠKA je bilo v maju zaposlenih 19 delavcev, od tega 2 za določen čas.

Novi sodelavci:

V mesecu maju smo sprejeli 5 novih sodelavcev.

V profitnem centru GOSAD:

MLAKAR MARTA, proizvodni delavec
III., določen čas,

RUBIN PAVEL, proizvodni delavec
III., določen čas,

v profitnem centru ARGO:

FAKIN SONJA, administrator I.,
določen čas,

v SKUPNIH SLUŽBAH:

MILIVOJEVIČ DIANA, strok.sodel.za
razvoj kadrov in ŽOLNIR MILAN,
skrbnik lokalne mreže, oba za nedo-
ločen čas.

D 11434/39. 1997
NAŠ GLAS

199702180,6
**PISANJE ZA
BRANJE!**

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

KONČNO, PRESOJEVALCI SO ODŠLI ...

Za nami je prva kontrolna presoja, ki je potekala v upravi, skupnih in štabnih službah ter v PC Začimba in PC Zlato polje. Presojevalca (prvi dan g. Brun, naslednji dan tudi ga. Potočnik) iz presojevalske hiše BVQI sta se najprej sestala s poslovnim timom za kakovost (PTK) na uvodnem sestanku. Na njem so razložili okvirni potek presoje za prvi in drugi dan.

Kumarice "v pozoru" čakajo na presojo

Prvi dan so se po uvodnem sestanku najprej ustavili pri trženju in sicer bolj podrobno v prodaji in nabavi ter v izvozu in marketingu. Delo so nadaljevali v razvoju, prav tako so pregledali tudi točke standarda, za katere je odgovorna vodja SK.

Naslednji dan sta presojevalca nadaljevala delo vsak v enem PC in sicer g. Brun v PC Zlato polje, ga. Potočnik pa v PC Začimba. Po usklajevalnem sestanku, kjer sta presojevalca uskladila svoja mnenja, sta na zaključnem sestanku predstavila svoje ugotovitve in neskladja.

Po njunem mnenju se je sistem kakovosti v Drogi kar dobro "prijel" in tako so že vidne spremembe oz. izboljšave. Pri vseh naslednjih kontrolnih presojah pa bodo presojevalci **predvsem ugotavljali učinkovitost sistema.**

V PC Gosad in PC Argo pa je potekala

vodstvo v PC in podala ugotovitve na zaključnih sestankih v PC Gosad oz. PC Argo. Razdelila sta tudi nekaj t. i. pinkijev oz. "rožnatih listov". Neskladnosti, ki so bile ugotovljene in zapisane, morajo v PC Argo odpraviti v enem mesecu, v PC Gosad pa v treh mesecih. Po preteku tega roka ponavadi presojevalec pride ponovno in pregleda izvedene korektivne ukrepe. Včasih pa zadostuje, da samo pošljemo izpolnjene "rožnate liste" in pregled presojevalca ni potreben.

Za prvih šest mesecev so presojevalci opravili svojo nalogo, naše naloge pa še vedno ostajajo, da izboljšamo sistem kakovosti tudi po predlogih in pripombah, ki so bile dane med celotno presojo.

Damjana POBERAJ

certifikacijska presoja 3. in 4. junija. Ista presojevalca sta si kritično ogledala proizvodnjo, skladišča, kontrolo ter

V PC Gosad niso videti prav zaskrbljeni

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

Med presojo v PC Argo

SISTEMI RAVNANJA Z OKOLJEM

Urad za standardizacijo in meroslovje pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo je pripravil javno predstavitev slovenskega standarda SIST EN ISO 14001:1997 - Sistemi ravnanja z okoljem (EMS).

Sistem ravnanja z okoljem je del celotnega sistema vodenja, ki zajema organizacijsko strukturo, aktivnosti planiranja, odgovornosti, tehnike dela, postopke, procese ter sredstva za razvoj, implementacijo, doseganje, pregledovanje in vzdrževanje politike do okolja.

Slovenski standard sledi standardu ISO 14001 z zamikom skromnih osem mesecev, kar odraža spremljanje najsodobnejših trendov razvoja instrumentov varstva okolja v svetu, vložene napore in delo posameznih institucij ter številnih posameznikov vseh vrst.

Svetovna komisija za okolje in razvoj, ki deluje v okviru OZN, je leta 1987 pripravila poročilo pod naslovom "Our Common Future" oziroma "Brundtland Report". V tem poročilu je poudarjeno, da je treba organizirati življenje v sedanjosti tako, da bo prihodnjim generacijam dano živeti v življenjsko primernem okolju.

Hiter odziv Slovenije na sprejem ISO 14001 je predvsem izraz stvarnih potreb gospodarstva. Mednarodni prodor zagotavljanja kakovosti je postal resničnost leta 1987, ko je bila izdana serija standardov ISO 9000. Dolgoročni cilj je terminološka in strokovna usklajenost vseh standardov med obema tehničnima odboroma (TC), in sicer med TC Upravljanje z okoljem in TC Okolje in pitna voda.

Če želimo, da naši proizvajalci lažje izvažajo na tuje trge, in če želimo postati član EU, moramo tudi ta del tehničnih predpisov uskladiti s tehnično zakonodajo Evropske unije. EMS za Slovenijo pomeni:

- slovensko gospodarstvo je izvozno naravnano, zato se mora prilagajati zahtevam na tujih trgih, s predpostavko vključevanja Slovenije v svet in še posebej v EU;
- odpiranje možnosti za delo domačim strokovnjakom v okviru nove dejavnosti ter tudi za trženje novega znanja, predvsem v državah v prehodu;
- prenos in praktično obvladovanje vseh, za učinkovito uvajanje EMS pomembnih predpostavk, ima neposredne merljive ekonomske in okoljske učinke, ki se kažejo v zniževanju stroškov proizvodnje, uvažanju sodobnih tehnologij,...

V mednarodnem tehničnem odboru ISO/TC 207 Ravnanje z okoljem polnopravno sodelujejo delegati iz 52 držav, opazovalci pa so delegati iz 18 držav. Med opazovalkami je tudi Slovenija. Naloga ISO/TC 207 je izdelava standardov, ki podjetjem v industrijskem sektorju omogočajo izvajanje politike varovanja okolja in javne deklaracije okoljevarstvenega udejstvovanja ter letnega pregleda, s katerim se ugotovi status podjetja. To je pomembno tudi zato, ker je poleg standardizacijskega delovanja v okviru ISO Svet EU junija 1993 sprejel predpis EU, št. 1836/93, ki predvideva obvezno sodelovanje podjetij v skupnem okoljevarstvenem vodenju in shemi presoj (poznani pod imenom EMAS).

V prihodnosti bodo kupci zahtevali izjavo proizvajalcev, da izvajajo okoljevarstvene dejavnosti v skladu s predpisi in standardi.

Alenka KUBIK

NAGRADNO VPRAŠANJE

Kateri PC še ni imel certifikacijske presoje?

Pošiljatelj:

Odgovore izrežite ali napišite in pošljite na naslov Damjana Poberaj, Služba za kakovost, ali oddajte v rdeče skrinjice ob oglasnih deskah do 10. v mesecu.

Pravilen odgovor na nagradno vprašanje iz prejšnje številke Našega glasu je: Cerifikat kakovosti je veljaven 3 leta.

Komisija v sestavi Tatjana Mičovič, Irena Mezgec in Damjana Poberaj bo odgovore pregledala in izžrebala nagrajenca, ki bo dobil za nagrado izdelke DROGE v vrednosti 3000 SIT.

Prispelo je petindvajset (25) odgovorov in žreb je določil, da nagrado prejme Sonja LOVRIČ, Parecag 146.

Nagrajenki iskreno čestitamo in še vedno pričakujemo vaše odgovore v velikem številu.

BORZNI KOTIČEK

VLAGANJE V VREDNOSTNE PAPIRJE IN NA BORZO

V tej številki Našega glasu želimo z še enim primerom podkrepiti spodnji naslov. Primer je povzet iz knjige "Learn to earn" (Nauči se zaslužiti) dveh ameriških avtorjev (Peter Lynch in John Rothchild).

KAKO Z VARČEVANJEM IN PREMIŠLJENIM VLAGANJEM PRIVARČEVANIH SREDSTEV DO BREZSKBNE BODOČNOSTI - 3. del

Joe dela v trgovini. Živi doma in varčuje vsak dolar, da čimprej zbere 2.000\$, potrebnih za polog ob nakupu 20.000\$ vrednega športnega avtomobila corvetta. Za razliko, 18.000\$, vzame posojilo. Posojilo je 5-letno po 11% obrestni meri, tako da znaša Joejev mesečni obrok 400\$. Ob plačilu prvega obroka ga nekoliko stisne pri srcu, vendar na to kaj hitro pozabi, ko se s svojo novo corvetto vozi naokoli in ko vsi znanci občudujejo njegov bleščeči avtomobil.

Nekaj mesecev kasneje se na avtomobilu pojavijo prve pikice in praskice in nihče več ne "vzdihuje", ko se Joe pripelje s svojim avtomobilom. Postane samo še eden v vrsti avtomobilov, vendar Joeju ostane posojilo, ki ga mora odplačevati. Da si lahko poleg "vzdrževanja" avtomobila privoščijo še kolikor toliko normalno družabno življenje, je Joe prisiljen zelo pogosto delati še v nočni izmeni.

Po petih letih je že "sit" svoje corvette, pa tudi njen sijaj je s časom zbledel. Končno je odplačal zadnji obrok posojila, ki ga je stalo dodatnih 6.000\$ obresti. Tako ga je corvetta stala skupaj 26.000\$, če ne upoštevamo stroškov zavarovanja, davkov in različnih taks.

Če bi ga želel sedaj prodati, bi zanj dobil le 5.000\$. Tako je vse kar lahko po petih letih Joe pokaže za investicijo, vredno 26.000\$, le avto vreden 5.000\$, katerega nihče več ne želi.

Sally prav tako živi doma in dela podobno delo kot Joe, vendar v sosednji trgovini. Vendar si Sally ni kupila "bleščečega" športnega avtomobila. Za privarčevanih 2.000\$ si je kupila rabljenega forda. Ker je Sally plačala svoj avto v gotovini, ji ni bilo potrebno odplačevati dragega posojila, kot je to moral storiti Joe. Tako je teh 400\$ namesto v banko za odplačevanje posojila vsak mesec investirala v vzajemni sklad (v delnice).

Pet let kasneje, ko je Joe plačal svoj zadnji obrok za avto, se je vrednost denarja, ki ga je Sally investirala v vzajemni sklad, podvojila. Tako je po petih letih varčevanja vrednost premoženja, s katerim Sally razpolaga, skoraj 30.000\$. Še vedno pa ima svojega forda, s katerim se brez problemov vozi na delo in po ostalih opravkih. Ne skrbijo jo pikice in praskice na avtomobilu, saj nikoli ni razumela avtomobila kot investicijo. Zanj je avto vedno bil le prevozno sredstvo. Po petih letih dela lahko Sally razmišlja o nakupu lastnega stanovanja, saj ima dovolj denarja za polog ob nakupu. V kratkem se bo preselila "na svoje" in začela živeti svoje življenje. Joe po petih letih dela razpolaga samo s svojo (sedaj že staro) corvetto; in še vedno živi doma pri starših...

OPOMBA: Številke v primeru niso toliko pomembne. Zelo pa je pomembno "sporočilo" gornjega primera, ki je še kako aktualen tudi za naše kraje.

Aleš ŠKRABA

BORZNI KOMENTAR

Tako, pa je mimo še eno, za DROGO doslej najuspešnejše poslovno leto. V kratkem bomo vsi DROGINI delničarji prejeli "zaslužene" dividende. Ko si bo država odrezala svoj del torte, bom bogatejši za skoraj šestnajst tisoč tolarjev. In moram reči, da je DROGA, kar se izplačevanja dividend tiče, kar radodarna.

Tudi po skupščini se tečaj DROGINE delnice ni bistveno spremenil. Še vedno se giblje okoli 28.000 tolarjev.

Negativno vzdušje na Ljubljanski borzi se nadaljuje in izgleda, da se nam obeta "dolgo in vroče poletje..."

V pričakovanju "princa, ki bo zbudil spečo princeso" Vas lepo pozdravljam.

Aleš ŠKRABA

PREDSTAVLJAMO VAM

MED PALETAMI

Uspešnost podjetja je podobna delovanju velikega stroja: vsi sestavni deli morajo biti brezhibni, drugače zaškripa, počni in škoda je tu. Ker ne sme manjkati niti eden, je težko reči, kateri del mehanizma je najvažnejši. Vsi so nepogrešljivi, vsak s svojo funkcijo. Eden teh sestavnih delov je urejeno skladiščenje gotovih proizvodov in njihova kar najhitrejša pot do končnega cilja - na prodajne police; šele tu se proizvodni postopek zares zaključuje.

Lep pozdrav bralcem našega glasila!

Ker je okrog skladišč v profitnih centrih zmeraj živahno, smo se odločili za obisk bolj odmaknjene enote, Drognega skladišča gotovih izdelkov v Črnučah. Najraje mu rečemo kar "ljubljanško skladišče", menda iz navade, saj sta bili prejšnji dve prav v glavnem mestu samem. Dobro razpoložena ekipa je bila takoj pripravljena na prijateljski klepet. Manjkala sta, žal, dva člana: gospa MARIJA ŠINKOVEC, ki doma čuva svojo nekajmesečno štručko, in gospod VELIMIR VLADIČ, voznik, ki je bil na službeni poti (ju bomo pač kdaj drugič kaj vprašali in predstavili s fotografijo). Ostalih sedem mož so: gospod MILAN SMILJIČ, vodja skladišča, in gospodje ANTON ŠTUPNIK (voznik), PAJKO RISTIČ, RADO HLADNIK, SREČKO KASTELIC (ta se v času Marijine odsotnosti včasih žrtvuje in skuha kavo), BRANKO ISTENIČ in DEJAN MAGAZINOVIČ, ki skrbi za računalniški del skladiščne administracije (prenos in knjiženje

naročil ter drugi računalniški zapiski). Vsi so opravili tečaj za ravnanje z viličarjem, kar pomeni, da pravzaprav vsi delajo vsa dela in se tako izognejo izgubi

časa; čas je namreč pri distribuciji gotovih izdelkov velikega pomena. Klepetali smo kar stoje, ker se jim je mudilo po opravkih (vodjo nam je vseeno uspelo zadržati malo dlje), povedali pa so marsikaj. Dela je veliko, ne samo dovolj, so rekli. Trditve o tem, da jih je preveč, ne držijo; če bi to bilo res, pravijo, bi šli vsak dan ob dveh domov, kar se pa bolj redko zgodi. V skladišču ostajajo, dokler ni vse delo postorjeno.

Ponosno povedo, da so selitev z Letališke ceste lanskega maja opravili v enem samem dnevu, naslednji dan pa je bilo tudi že vse na mestu in celo inventura opravljena do pičice natančno (mislim, da jim k temu lahko čestitamo!). Ko jih vprašamo, če se kaj pritožujejo zaradi plač in drugega, se kisló nasmehnejo in odkimajo; pravijo, da se dandanes, ko velja pravilo "če-ti-ni-kaj-prav-pa-pojdi", ljudje ne pritožujejo radi. Že to je nekaj, pravijo, da imajo redno zaposlitev, pa še blizu

Pajko in Branko v akciji

PREDSTAVLJAMO VAM

doma; vsi, razen Branka Isteniča (ki je Vrhničan) so namreč iz Ljubljane. Zavedajo se, da je Droga solidno podjetje, zato se počutijo socialno varne in so tudi glede plač optimisti: prepričani so, da navzdol ne bodo zdrsnile! Je že tako, da človek živi od denarja in zato pač razmišlja o njem; volje do dela imaš lahko na pretek, vendar je ne moreš

Smiljič se umakne, da bi razdelil navodila za nadaljnje delo. Izkoristimo ta odmor in sklenemo "zaslišati" gospoda MILANA BIŽIČA. Povabili smo ga na srečanje, saj nekako ne gre, da bi o skladišču govorili brez njega. Povedal nam je, da je že pred zaposlitvijo v Drogi sodeloval z nami kot voznik privatnik. Leta 1978 se je pri nas redno za-

Zavest, da mi vodstvo zaupa, mi je bila v veliko pomoč v času uvajanja.

Skladiščni prostor meri 1500 kvadratnih metrov, kar je trikrat več od skladišča na Letališki. Tam so bili pogoji dela obupni, delno tudi zato, ker je pred šestimi ali sedmimi leti gospod Knep zapustil logistiko in bil premeščen v finančni sektor. Z njegovim odhodom smo ogromno izgubili na področju organiziranosti in urejenosti skladiščnih prostorov ter logistike nasploh. Ob njegovi vrnitvi v logistiko smo takoj začutili drugačen veter - seveda v pozitivnem pomenu. Očitno ima g. Knep pravo žilico za tovrstno organizacijo, saj so naši pogoji dela danes natanko taki, kot smo si jih želeli: enostaven, hiter dostop do blaga, kar pospeši izdajo blaga, pa tudi hitrejšo razkladanje dostavnih vozil. Prej smo zaradi pomanjkanja prostora imeli neprestano dodatna dela, pri sprejemanju ali izdaji blaga sem bil v stalnih, utrujajočih časovnih stiskah. Na vso srečo tudi z gospo Vilmo naravnost odlično sodelujem, saj je zelo natančna in predvsem odkrita, tako da nobena pomota, na tej ali na oni strani, ne ostane nerazčiščena. Delovni odnosi, ki temeljijo na odkritosti, so pogoj za kakovostno opravljeno delo. Na ta način vsak malo doprinese k ohranjanju dobrega slovesa Droge. Tudi to je namreč eden od vzrokov, zakaj so dobro opravljeno delo, urejeni prostori in korektni odnos do strank naša posebna skrb. Zavedamo se, da v očeh kupcev, ki prihajajo v skladiščne prostore, predstavljamo Drogo in da bi s kakršnokoli površnostjo ali hujšo napako spravili v neprijetno situacijo naše vodilne in druge zaposlene, ki obiskujejo iste kupce. V kakovosti tudi sicer vidim pomemben dejavnik, katerega za nič na svetu ne smemo zanemariti! Tega se moramo še naprej zavedati vsi zaposleni. Boj za trg bo namreč zmeraj bolj krut. Vsak po svojih močeh lahko prispevamo k tej kakovosti: mi, na primer, z disciplino, ki je tudi eden od pogojev za normalen potek dela. V našem skladišču glede tega ni težav, saj si vse odkrito povemo in vsako najmanjše nezadovoljstvo pri priči razčistimo. Pri delu skladiščnika tudi iznajdljivost

Milan Bižič in Milan Smiljič

skuhati in z njo nahraniti družino! Važno je tudi, pristavijo, da se razumejo med seboj. Da je to res, je videti po tem, kako se ves čas šalijo in drug drugega zbadajo z besedami, vsem zbadljivkam pa zmeraj sledi smeh. Pravijo, da kadar komu ni kaj prav, stvar takoj razčistijo; dobro se namreč zavedajo, da pritajena jeza in zamera škodita vzdušju in kakovosti dela. Glede dela so še povedali, da je mesečne vhodne tonaže več kot 300 ton, izhodne pa tudi približno toliko. V teh količinah blaga niso vštete razne prehodne pošiljke (začasna skladiščenja zaradi medskladiščnih premikov, stranke, ki prihajajo po blago brez lastne delovne sile, izvozne pošiljke, ki čakajo na transport v tujino).

Za nekaj minut prekinemo razgovor. Sodelavec Anton Štupnik mora namreč nemudoma na pot s svojim kamionom. Skupinica se počasi razide, tudi g.

poslil in sicer kot vodja tedanjega skladišča v Prečni ulici. Čez osem let smo skladišče preselili na Letališko cesto, vendar le zaloge gotovih izdelkov, zato se je leta 1989, ko je začel delati v sektorju odkupa, vrnil v Prečno ulico, od koder smo nato leta 1990/91 skladišče zelišč in sezonskih artiklov selili v obrat Jelka na Vrhniki. Med pripovedovanjem na svoj stari način razdira šale in dovtype, a smo jih zaradi pomanjkanja prostora prisiljeni izpustiti.

Medtem se vrne g. Smiljič. Vodi nas po pritličju in kasneje z dvigalom popelje v zgornji del, vmes pripoveduje:

"Delo vodje skladišča sem prevzel, ko je kolega Bižič odšel v sektor odkupa zelišč in sezonskih proizvodov. Ob tem sem imel kar malo treme, saj g. Bižič veljal za zelo dobrega in sposobnega vodjo. Če namreč naslediš uspešnega delavca, je potrebna še dodatna doza angažiranja, da ohraniš nivo kakovosti.

PREDSTAVLJAMO VAM

Še malo, pa bo blago v trgovini!

igra pomembno vlogo, zlasti v času tako imenovanih sezonskih odprem, ko (zaradi specifičnosti letnega časa ali kakšnih pomembnih praznikov) nekateri artikli "krožijo" hitreje. Takrat je treba prilagajati tudi plane zalog, saj nam lahko pomanjkanje zelo iskanega artikla povzroči hudo škodo.

V slogi je moč...

Tudi odsotnost potnika zaradi dopusta ali bolezni ne sme zmeti skladiščnika: ob takih priložnostih sam sprejemam naročila in jih nato tudi realiziram od tu. Sprejemam tudi posredniška naročila - to je takrat, ko kupec sam naroči v

profitnem centru blago, katerega dostavijo k nam z odpremnico profitnega centra. Drugače pa blago naročamo preko logistike. Oskrbujemo tudi ambulantno prodajo manjših slovenskih kupcev iz Kamnika, Maribora, Dravograda in Bohinja. Kaj si želim pri svojem delu? Predvsem to, da ga ne bi zmanjkalo za nobenega od nas. Nadalje bi rad prepričal naše odgovorne, da bi že nekaj ukrenili glede čitljivosti zunanjih etiket, zlasti pri čajih. Z njimi imamo v vseh skladiščih največ težav, ker so si preveč podobne in prav zato prihaja do stalnih pomot. Naj bi bila šifra artikla večja in bolj vidna, logo znak je lahko tudi manjši. Saj imamo vse lepo sortirano - po potniških odpremnica in vrstah blaga - pa vendar včasih izdaja blaga ne poteka dovolj hitro prav zaradi strahu, da v naglici ne bi naredili kakšne zamenjave zaradi slabe čitljivosti zunanjih etiket. Druga stvar, ki bi znatno poenostavila delo in zmanjšala število napak, bi bile drugače zastavljene odpremnice. Šifre artiklov so zdaj pomešane, namesto da bi potekale zaporedno, od 1 dalje, da bi bilo takoj razvidno tudi to, iz katerega PC je artikel. Bilo bi manj napak, pa tudi liste zalog bi bile tako hitreje izdelane in bolj pregledne. Na koncu seveda ne morem mimo denarja - vsak ga omenja, pa ga bom tudi jaz! Glede plač so stvari res

boljše kot nekoč, pa vendar se vse premika malo prepočasi. Če ljudje dobro delajo, naj bodo tudi primerno nagrajeni. Tudi v izjemnih situacijah, ko morajo zgrabiti za delo, da se prepreči škoda (nenormalno veliko število odprem, prevrnjen kamion ali druga nenamerno povzročena škoda), bi morali biti nagrajeni z denarjem. In želim si, seveda, da bi nam še naprej vse tako gladko teklo!"

V času poudarjanja kakovosti se živahni ekipi v Črnučah ni treba sramovati svojega skladišča: čisto je, urejeno s tenkovestno natančnostjo, vsaka stvar je na svojem mestu; tudi roke, kadar je treba zgrabiti za delo, in glave, kadar je treba potuhtati kakšno rešitev.

Med paletami

Prisrčna hvala gospodu Smiljiču in njegovim sodelavcem za prijeten pogovor in hvala gospodu Bižiču za kratkočasne dovtipe!

P.S.: Žal ne gre brez novinarskega strupa in hudobije, zato ob tej priložnosti še vprašanje, za katerega ne vem, komu naj ga naslovim: ali nam zmanjkuje denarja za bitko s prahom v zgornjem delu skladišča?

Sonja POŽAR
Majda VLAČIČ

MARKETINŠKE NOVICE

DROGA NA VOGRSKEM

V sredo, 11. junija, je imela Droga prezentacijo (zadnjo pred pričetkom poletja) svojih izdelkov za predstavnike gostinstva ter kuhinj vrtcev, šol in bolnišnic. Organizirali so jo predstavniki posebne prodaje in marketinga v prijetnem okolju dvorca Vogrsko, ki leži med Sežano, Novo Gorico in Ajdovščino. Podobno kot na predhodnih prezentacijah so udeleženci lahko tudi pokušali jedi, ki jih je iz večinoma naših izdelkov pripravil kuharski mojster Matjaž Pozdarec. Ker k dobri hrani sodi tudi dobra kapljica, smo poskrbeli, da so obiskovalci lahko odlične jedi poplaknili z vipavskim žlahtnim vincem.

Katja ULJAN

DNEVI SONCA IN MORJA V MAXIJU

V maju se je Droga udeležila predstavitvene akcije Maxija. Prireja jo že drugo leto v sodelovanju s trgovskimi združenji Nemčije, Francije in Italije.

Namen te in podobnih akcij je seznaniti kupce z odlično kakovostjo slovenskih izdelkov, s tradicijo proizvodnje, kulturo in turističnimi posebnostmi pokrajine, iz katere izhajajo.

Slovensko obalo in delno Kras so 17. 5. 1997 od 11. do 13. ure predstavljale Šavrinke in "solinar" Lojze s polno "karjolo" naravne grobe morske soli. Sol so delili mimoidočim, ki niso skrivali navdušenja nad predstavitveno akcijo.

Dragan SPREMO

DROGA V BANJA LUKI

Droga se je udeležila tudi sejma v Banja Luki. Sejem je potekal od 4. 6. do 6. 6. 1997 v trgovski hiši "Boska" in je bil po prostoru kakor tudi po udeležbi dokaj skromen.

Sejma se je udeležilo le 41 razstavljalcev. Droga Portorož je bila edina iz Slovenije.

Navdušenje nad njeno prisotnostjo je bilo veliko, toda cene naših proizvodov, z vsemi dodatki (prelovmani), so trenutno previsoke za to tržišče. Poleg tega je kupna moč prebivalcev izredno nizka (povp. plača znaša približno 65 DEM).

Degustacija naše kave pa je zagotovo bila uspešna; nedvomno zato, ker je kava Barcaffè dobra, toda degustacija je bila brezplačna in tudi to je imelo svojo težo.

(Slika s sejma na slednji strani)

Majda VLAČIČ

MARKETINŠKE NOVICE

TEKMUJ SAM S SEBOJ IN VSAK JE ZMAGOVALEC...
- geslo maratona treh src -

Ko je prvi maratonski tekač premagal nekaj več kot 42 km dolgo razdaljo, je to še najbolj spominjalo na čudež. Prvi maratonec je bil tako hiter, ker je v srcu nosil veselje ob zmagi svojega ljudstva in je to veselje hotel čimprej deliti s svojimi ljudmi. Premagal je utrujenost telesa na dolgi poti domov. Od takrat je minilo skoraj 2500 let. V spomin na ta podvig enega samega človeka pa se še danes na različnih koncih sveta odvijajo maratoni.

V skupino mednarodno uveljavljenih maratonov se je prvi in edini v Sloveniji uspel vpisati Maraton treh src v Radencih, ki je bil letos organiziran že sedemnajstič. Z organizacijo te prireditve so v Radencih pričeli že leta 1980. Od prvih prireditev dalje so organizatorji sledili svetovnim trendom pri organiziranju podobnih prireditev, svoje prireditve dopolnjevali, vanje vgrajevali nove komponente in jih bogatili. Letos jim je med glavne sponzorje, poleg Radenske, uspelo pridobiti svetovno znanega proizvajalca športne opreme Nike, ki je na prireditvi povabil tudi znane tuje športnike.

MARKETINŠKE NOVICE

Radenski maraton je največji v Sloveniji, pa tudi v bližnjih deželah, in kot takšen zanimiv tudi za številna podjetja, ki lahko propagirajo svoje izdelke in storitve. V Droginem marketingu smo se odločili za sodelovanje na maratonu že pred desetimi leti. Med prireditvijo tekmovalcem in ostalim udeležencem nudimo osvežilne napitke in kavo. Prireditev pritegne tudi do 4000 udeležencev, ogleda pa si jo najmanj deset tisoč ljudi. O njej poročajo številni domači in tuji mediji in je prav zato nedvomno zanimiva za vsakogar, ki se želi predstaviti.

Zmage na 17. tekaškem maratonu treh src: V trimskem teku na 10 km sta zmagala Helena Javornik iz Maribora in Celjan Stane Rozman, slovenski rekorder na 10.000 metrov. V polmaratonu je drugič zapored slavil Anglež Tom Dawies pri moških ter že petič zapored Slavica Poznič iz Velenja pri ženskah. Na progi klasičnega maratona (42,195 km), ki tudi letos velja za državno prvenstvo, pa sta prva pritekla mariborska tekačica Silva Vivod ter Charles Newton Subano iz Kenije. Državni prvak pri moških pa je postal Ptujčan Mirko Vindiš.

Majda VLAČIČ

POSLOVNA SODELOVANJA

DROGINI PROIZVODI NA NOVOSADSKEM SEJMU

Na 64. kmetijskem sejmu v Novem Sadu je bilo slovensko gospodarstvo med štirimi najmočnejšimi tujimi razstavljalci. Osemintrideset slovenskih podjetij se je predstavilo na približno 3200 kvadratnih metrih odprtega in pokritega razstavnega prostora. Njihova razstavna dvorana je bila med najbolj obiskanimi.

Droga Portorož se je sejma v Novem Sadu udeležila drugič po prekinitvi stikov s Srbijo leta 1992. Lani se je na sejmišču v Novem Sadu pojavila skupaj z ostalimi slovenskimi podjetji, njen letošnji nastop pa je bil veliko bolj opazen. Predstavila se je na samostojnem, 51 m² velikem razstavnem prostoru, opremljenem s slikami svojih proizvodnih programov in z obsežno razstavo izdelkov v desetih vitrinah.

Odločitev o nastopu na novosadskem sejmu je bila podprta s poslovnim načrtom. G. Adler direktor Trženja v Drogi, je povedal, da predstavlja trg ZRJ za Drogo Portorož velik izziv. Za pomoč pri izbiri pravilne strategije vračanja na to tržišče, je bil naročen panel, iz katerega bi bilo razvidno stanje na področju poznavanja Droge in njenih blagovnih znamk. Panel je izdelala agencija Mark plan iz Pančeva.

Opravljen raziskava o poznavanju Droginih blagovnih znamk ter obstoječa politična in gospodarska situacija v ZRJ narekujeta postopno osvajanje omenjenega trga. Analiza trga

opozarja na številne slabosti in nevarnosti. Med Slovenijo in ZRJ ni makro povezav. Tako na primer predstavlja večji problem nepriznavanje slovenskih veterinarskih spričeval. Vse je prepuščeno subjektivni presoji oz. volji nekoga, ki prepušča pretok blaga ali pa ga zavrne. Fiskalna politika je neurejena, valuta je nestabilna in kupna moč ljudi majhna.

Večjo oviro predstavlja tudi jezikovna neprilagojenost naše embalaže (cirilica) temu tržišču. V ZRJ so razpadli veliki trgovski sistemi, proces privatizacije pa šele nastopa. Med nevarnostmi, ki prežijo na tem tržišču, sta prav gotovo vpletanje politike v gospodarstvo in konkurenca domačih in tujih proizvajalcev.

G. Adler je opozoril na prednosti in priložnosti, ki zagotovo izvirajo iz dolgotrajnega sodelovanja. Izdelki Droge Portorož so v ZRJ znani, poznamo kulturo trga in jezik, imamo številne dobre poslovne izkušnje in poznamo kupce. Priložnosti je veliko, saj je to veliko tržišče. Tudi distribucijske kanale bi hitro vzpostavili glede na predhodno sodelovanja s partnerji. Zaradi neurejene fiskalne politike so trenutno možne oblike sodelovanja

Pripravljeni na start - polni optimizma!

POSLOVNA SODELOVANJA

le kooperacija, kompenzacija, licenčna proizvodnja ter morebitni skupni nastop na tretjih trgih.

Po sejmski predstavitvi v Novem Sadu se je Droga predstavila tudi beograjskim firmam preko studia B. G. Adler je ob tej priložnosti poudaril, da se Droga želi vrniti na srbsko tržišče ne le kot prodajalec, temveč tudi kot kupec surovin. Droga je v preteklosti na tem trgu kupovala surovine in embalažo. Smiselno bi bilo začeti sodelovati ravno na teh področjih. Udeležba na sejmu je že prvi korak k temu.

Majda VLAČIČ

Med obiskovalci našega razstavnega prostora je bil tudi g. Nedeljko Šipovac, podpredsednik zvezne vlade in minister za kmetijstvo

THOMY NAGRAJUJE

SREČNI NAGRAJENCI PREJELI VESPE PIAGGIO

27. maja je bila v Vili Mariji v Portorožu podelitev vesp Piaggio v okviru nagradne igre "Thomy nagradjuje". Med 636 prispelimi odgovorimi so trije srečnejši - Petra Kostadinov iz Fužin, Urban Sušnik iz Trbovelj in Rajko Ojstrež z Iga, kar žareli od sreče.

Droga d.d. je začela s 1. 1. 1996 tržiti v Sloveniji priznani in dobro uveljavljeni znamki Thomy in Maggi. Thomy je blagovna znamka za majoneze, gorčice in ketchup mul-

tinacionalke Nestle iz Švice. Thomy je dobro uveljavljen na slovenskem trgu in dosega že skoraj polovični tržni delež pri majonezah.

Droga je stopila na pravo pot, ko je svoj železni asortiman lastne proizvodnje dopolnila še z Thomyjem in Maggijem, blagovnimi znamkami svetovnega slovesa, ki ne smeta manjkati v slovenskih gospodinjstvih.

Aljaž PODLOGAR

KULINARIČNI KOTIČEK

KUHAJMO Z

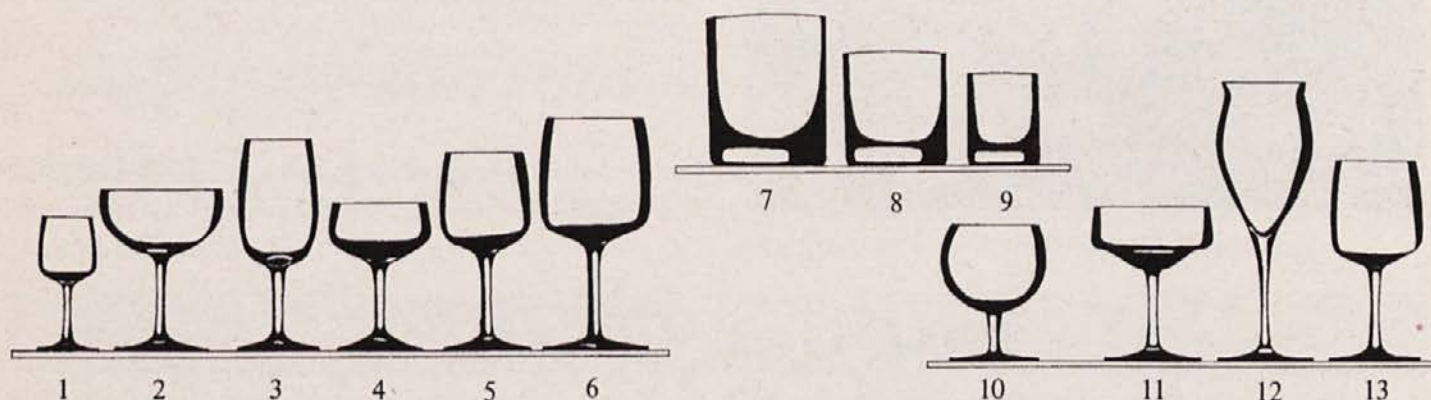

Kako kaj preživljate začetek soparnega poletja, spoštovane bralke in cenjeni bralci?

Da bi bilo počutje boljše, smo se v tej številki odločili predstaviti kozarce za kratke in dolge pijače, spregovorili bomo o žganih pijačah in vas osvežili s koktejlom. Seveda pa ne bo izostala naša redna rubrika z recepti; tokrat smo za vas izbrali recept, ki nam ga je poslala Sonja Požar. No, pa ne zgubljamo besed in preidimo k dejstvu.

Kozarci za kratke in dolge pijače

Z razvojem kulture pitja so se spremenile tudi oblike kozarcev. V baru uporabljamo številne vrste kozarcev raznih oblik in velikosti. Zato je najbolje, da si ogledamo nekaj kozarcev sodobne izdelave.

Kozarci: 1 - za liker, 2 - za daquiri, 3 - za viski sour, 4 - za koktajl, 5 - za vino, 6 - za kobler, 7 - za viski, 8 - za žgano pijačo, 9 - za liker, 10 - za konjak, 11 - za peneče vino, 12 - za peneče vino, 13 - za desertno vino

Žgane pijače

Kdaj so začeli pripravljati žgane pijače, ni znano. Vemo le to, da so arheologi odkrili preproste naprave za pridobivanje žganja že pri Egipčanih. Iz kitajskega zapisa iz leta 450 p.n.š. zvedemo, da so Kitajci že takrat pridobivali alkohol iz riža. Na drugem koncu sveta, v Ameriki, pa so poznali tequillo že pred prihodom Evropejcev.

Žgane pijače so sprva pripravljali v družinskem krogu, nato v lekarnah, v gostiščih in nazadnje pri vinskih trgovcih. Umetnost žganjekuhe, če jo lahko tako imenujemo, se je razvijala tudi v samostanih. Tu so alkohol začeli destilirati skupaj z različnimi travami, cvetovi in zelišči, da bi dobili vrste žganih pijač z novimi okusi. Šele v 19. st. se je začela razvijati industrija žganih pijač v takšni obliki, kakor jo poznamo danes.

Žgane pijače vsebujejo od 25 do 75 % alkohola in jih destiliramo iz tekočin, ki vsebujejo alkohol. Žgana pijača je čista, brezbarvana tekočina, ki mora imeti značilen vonj in okus po surovini, iz katere jo destiliramo. Alkohol lahko destiliramo iz:

- vode,
- plodov, ki vsebujejo sladkor,
- rastlinskih delov, ki vsebujejo škrob.

Z destilacijo vina dobimo vinjak ali konjak. Sveže žgan des-

tilat je brez barve in skoraj brez okusa. Destilat shranimo v hrastove sode, kjer stoji več let, da dobi pravo barvo, okus in aromo ter pravo alkoholno moč.

Med plodove, ki vsebujejo sladkor, spadajo vse vrste sadja. Zmečkane sadeže pustimo stati, da prevrejo, potem jih destiliramo.

Med rastline, ki vsebujejo škrob, sodijo vse vrste žita in krompir. Iz teh dobimo največ alkohola in pijače, kot so: vodka, arak, wisky,... Škrob se s predelavo spremeni v sladkor, ta povre, nastali alkohol pa destiliramo.

Gin fiz je odlična pijača za poletno ohlajitev:

led

2/3 suhega gina

1/3 limoninega soka

2 do 3 male žlice zmletga sladkorja

Sestavine dobro in dolgo mešamo v električnem mešalniku, prelijemo v kozarec za limonado, dopolnimo s sodavico in postrežemo s cevčico. Napitek lahko okrasimo s češnjo ali rezino limonine lupine.

Bloody Mary je prav tako odlična in priljubljena pijača dolgih, vročih ameriških poletij:

KULINARIČNI KOTIČEK

led
1/3 vodke
2/3 paradižnikovega soka
sok pol limone
omaka Worchester
omaka Tabasko
sol
popper

V kozarec za viski damo led in druge sestavine, dobro zmešamo z barsko žlico in postrežemo.

Recept

Tokrat Vam ponujamo mineštro, ki jo je pripravila naša sodelovka Sonja Požar.

KREPKA MINEŠTRA

Za 6 zvrhanih krožnikov (oziroma za 4 zelo sestradane jedce) potrebujete:

- grah s korenčkom, VLOŽENA POVRTINA, veliki kozarec,
- koruza v slanici, VLOŽENA POVRTINA, mali kozarec,
- rezani šampinjoni v slanici, GOSAD, 5 do 6 jušnih žlic,
- pest ali dve kuhanega fižola v zrnju,
- prgišče riža, ZLATO POLJE - parboiled,
- 3 goveji briketi ARGO ali 3 žlice Začinke MAESTRO,
- žlica paradižnikove mezge ARGO,
- 1 zrel paradižnik (olupljen in grobo narezan),

- ščepec bazilike MAESTRO,
- popper MAESTRO,
- sol MORSKA SOL,
- 2 žlici moke,
- maščoba,
- seskljan petršilj,
- sesekljana mala čebulica,

Grah s korenčkom, koruzo in šampinjone stresemo na cedilo in na hitro poplaknemo pod tekočo vodo.

Na poljubni maščobi pražimo čebulo, da zarumeni. Naredimo kratko prežganje, dodamo sesekljan česen in baziliko ter premešamo. Ko zadišita, dodamo mezgo in paradižnik, premešamo, nato dodamo grah, korenje, koruzo, fižol in gobe. Nekajkrat premešamo, popramo, zalijemo z litrom in pol vroče vode in dodamo jušne brikete (če ste vegetarijanci, namesto briketov uporabite Začinko). Naj jed počasi vre 10 - 15 minut (vmes nekajkrat pomešajte), dodajte riž in kuhajte še približno 15 minut. Tik predno ugasnete plamen, dodajte 1 - 2 žlici sesekljanega peteršilja, pokrijte in pustite stati nekaj minut.

Mineštra je dovolje krepka, da jo lahko (z rezinami kruha) ponudite kot samostojno jed. Če boste morda dodali zavitek zmrznjenega stročjega fižola (250 - 300 g) namesto fižola v zrnju, vam še naslednji dan ne bo treba kuhati! Pa tudi po sladici ne bo nihče vprašal...

Mineštra je pripravljena v manj kot eni uri.

Uredniški odbor kulinaričnega kotička

SVETOVNI TRENDI V PREHRANI

STERILIZACIJA HRANE Z RADIACIJO POD DROBNOGLEDOM

Sterilizacija hrane z radiacijo ima zagovornike in nasprotnike. Z uporabo te tehnike namreč lahko zagotovimo mikrobiološko neoporečno hrano, kar pa še ne pomeni, da bo hrana tudi splošno zdravstveno neoporečna.

Pojem zdravstvene neoporečnosti namreč zajema poleg odsotnosti patogenih mikroorganizmov tudi odsotnost (oz. zelo nizko vsebnost) težkih kovin, pesticidov, hormonov, antibiotikov, mikotoksinov ter nekaterih drugih spojin. Večina od naštetih "onesnaževalcev" hrane je danes že dobro raziskanih, njihove dovoljene vsebnosti v hrani so z nacionalnimi in drugimi predpisi ostro določene. Z novimi tehnologijami, tudi s sterilizacijo hrane z radiacijo, pa v hrani nastaja

jajo nekatere nove spojine, katerih zdravstvena neoporečnost še vedno ni opredeljena.

Kako ugotovimo, ali je bila hrana sterilizirana z radiacijo?

Razvoj analitike je na tem področju pospešen. Pred 10 leti še ni bilo primerne tehnike za ugotavljanje radioaktivno obsevanih živil, danes se uporabljajo v glavnem tri. Te metode dajejo dobre rezultate in so zato že odobrene od pristojnih teles v Veliki Britaniji in Nemčiji. V pripravi je tudi evropski standard, ki ga bodo sprejele članice Evropskega združenja za standardizacijo (CEN).

SVETOVNI TRENDI V PREHRANI

Elektronska spinska resonanca (ESR) je tehnika, ki je sposobna meriti proste radikale. Teh v običajnih živilih skoraj ni, po obsevanju živil z radiacijo pa se njihova vsebnost poveča. Meritve so gotove v nekaj minutah, instrumentacija pa je predraga za rutinske analize.

Druga tehnika, plinska kromatografija, izkorišča spoznanje, da se med obsevanjem živil z radiacijo nekatere molekule cepijo na neobičajen način, kar ima za posledico nastanek neobičajnih produktov (npr. maščobne kisline z neobičajnim številom ogljikovih atomov). Te spremembe so predvsem izrazite v hrani, ki vsebuje maščobe (siri, meso, jajca v prahu, eksotično sadje). Plinska kromatografija je za ugotavljanje obsevanosti živil najcenejša tehnika in jo trenutno v Nemčiji obvlada že približno 20 laboratorijev.

Tretja uveljavljena metoda je termoluminescenca. Minerale, ki jih določena hrana vsebuje, termično vzbudimo in nato merimo emisijo svetlobe, ki je pri z radiacijo obsevani hrani zelo povečana v primerjavi z običajno hrano. Tehnika daje dobre rezultate predvsem pri ugotavljanju obsevanosti začimb.

Popolnoma nova tehnika, to je fotostimulirana luminescenca, se razvija predvsem z namenom, da bo možno določiti tudi živila, v katerih je bila z radiacijo obsevana samo določena komponenta. Tehnika obeta dobre rezultate tudi v primerih, ko neko živilo vsebuje manj kot 10% komponente, ki je bila obsevana z radiacijo.

Principi, na katerih slonijo opisane metode, dokazujejo, da ima uporaba radiacije za posledico nekatere spremembe v sestavi hrane. Zgornje meje, v okviru katerih bi lahko z gotovostjo govorili o zdravstveni neoporečnosti novo nastalih spojin, še niso določene.

Je obsevanje hrane z radiacijo dovoljeno?

Radioaktivno obsevanje živil je dovoljeno v približno 40 državah, večina držav pa tega ne regulira ali pa ga prepoveduje. V Sloveniji to področje še ni regulirano. Živila, ki so bila sterilizirana

na ta način, so prav gotovo tudi na naših policah, to so predvsem nekatere začimbe, suha zelenjava, piščanje meso, sadje in nekatere vrste sirov (v glavnem izdelki iz uvoza).

Kot je bilo zapisano že v prejšnji številki Našega glasa, prodora te nove tehnologije ni mogoče zaustaviti. Trenutno ga tudi ne moremo nadzorovati.

Med državami velja dogovor, ali bolje priporočilo, naj bi se na izdelke, pri katerih je bila uporabljena radiacija, to jasno zapisalo. S tem bi imel potrošnik možnost izbire, ali se bo za nakup takega izdelka odločil ali ne. Vendar se proizvajalci takim deklaracijam izogibajo, saj bi s tem najbrž izgubili določeno število "manj liberalnih" kupcev. Trenutno jim namreč uporabe radiacije nihče ne more na enostaven način dokazati. Prej našete metode za ugotavljanje obsevanosti so še vedno predrage, da bi se širše izvajale. Analitika je na žalost zelo draga zadeva in vedno caplja za spremembami tehnologij. Očitno je, na tem področju, večno vprašanje, ali je bilo prej jajce ali kokoš, že rešeno.

Nataša GLADOVIČ

ZAČIMBE - "pika na i"

CURRY

Splošno o mešanici začimb CURRY

Popularnost azijskih kuhinj na Zahodu je tako velika, da kuharji vedno pogostejše segajo po eksotičnih začimbah. Ni lahko sestaviti dobre indijske ali kitajske mešanice začimb, zato so v prodaji že pripravljene mešanice, znane pod imenom **curry**.

Beseda **curry** v tamilskem jeziku (pogovorni jezik Južne Indije) pomeni **omako**. Pradomovina **curryja** je Indija. Curry, kakršnega uporabljamo v Evropi, pa so si izmislili Angleži.

Vsaka vestna kuharica v Indiji si prašek **curry** stolče sama, tik preden ga uporabi. Tako standardnega recepta za mešanico **curry** ni. **Curryjev je najmanj toliko, kolikor je pokrajin v Indiji**. Evropski je manj oster kot originalen indijski "CURRY OKROGLIH OČI", bolj je prilagojen našemu okusu.

Našo **curry** mešanico sestavljajo naslednje začimbe: kurkuma (ji daje rumeno barvo), kumina, kumin, korijander, beli poper, ingver, grško seno, seme zelene, česen, klinčki in muškatni cvet.

Naš **curry** je sladkasto ostrega in začimbne okusa ter temno rumene barve.

Uporaba v kuhinji

S **curry** mešanico začinjamo riž in različne riževe jedi, perutnino, različne eksotične omake, ki jih ponudimo k ribam, jajcem in perutnini.

Dodajamo jo tudi zelenjavnim prikuham in nadevom za testenine po indijskih receptih.

Svojo aromo najbolje razvije med kuhanjem.

Dobro se kombinira s čebulo in česnom.

Ne pozabimo, da nam curry obarva jedi rumenkasto.

Helena ČOK

ZANIMIVOSTI IZ SVETA ZAČIMB

Daleč stran od standardnega evropskega curryja.

Kuharske umetnosti Indije - kako nastaja pravi curry.

V kamnitem možnarju najprej stolčejo kumino in koriander v droben prah. Dodajo gorčična semena, malo janeža, ščepec klinčkov in kardamoma.

Pa še poper v zrnu in malo muškatnega oreha. Potem dodajo začimbo kurkumo, svežo papriko čili, tamarindo ter curek palmovega olja. Začimbe se v možnarju spreminjajo v homogeno maso.

Mešanica mora biti dobro zmleta in premešana. Je rdeče barve in je močnega, ostrega okusa. To je pravi "curry okroglih oči".

Helena Čok

SINDIKALNI KOTIČEK

PREDLOG ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH

28.5.1997 je na Bledu potekal 3. posvet združenja svetov delavcev v slovenskih podjetjih pod naslovom "Kaj nam obeta nova delovnopravna zakonodaja".

Predstavljeno je bilo delovno gradivo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve z naslovom "Predlog zakona o delovnih razmerjih" (ZDR), katerega je pripravil Inštitut za delo pri Pravni fakulteti. V drugem delu posveta pa je bila podana informacija o najnovejših predlogih Združenja delodajalcev Slovenije za spremembe zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU).

Temeljna izhodišča za pripravo ZDR so:

- celovito urejanje minimalnih pravic in obveznosti z zakonom (odnos zakon-kolektivna pogodba o zaposlitvi)
- enotnost urejanja delovnih razmerij za vse zaposlene v RS (splošni zakon-posebni zakoni)
- odnos med delovnim pravom in civilnim

pravom

- upoštevanje mednarodnih aktov (konvencije in priporočila MOD ter direktive EU)

Med bistvenimi novostmi, ki jih prinaša ZDR, so celovito urejanje pravic delavcev, enotnost delovne obveznosti, pogodbeni odnos, ki se veže na civilno pravo (varovalke za šibkejšega - delavca), pisnost pogodbe (služi kot dokazni element) in s tem obveznosti obeh pogodbenih strank. Novosti so tudi pogodba za določen čas, omejevanje na triletno obdobje, odpoved pogodbe o zaposlitvi, ki je lahko redna ali izredna. Novosti so pri odpravninah, pri disciplinskih ukrepih, ki so lahko samo lažji ali opomini, spremembe na sodiščih (ukinja se dvostopenjstvo), pri kolektivnih odpustih, itd.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je prejelo predloge za spre-

membo ZSDU, ki jih je pripravil Inštitut za gospodarsko pravo v Mariboru na podlagi projekta "Vključevanje zaposlenih v gospodarsko pravo". Avtorji študije navajajo za vzroka zakonskih sprememb "harmonizacijo" v EU in "preglašeno" sodelovanje delavcev pri participaciji podjetja. Pri soupravljanju delavcev so med državami članicami EU velike razlike. Harmonizacija bi predpisala samo minimum, ki je enak italijanskemu modelu (najbolj razvit švedski model, sprejet z zakonom leta 1977), kjer delavci niso zastopani v nadzornih svetih in njihovo sodelovanje pri upravljanju zakonsko ni urejeno. Pri nas gre torej za "škandalozno zavažanje", ker avtorji študije navajajo vzrok za zakonske spremembe na harmonizacijo v EU, vse to pa je psihološko za zakonske vpeto v naše prizadevanje za vstop v EU. V drugem delu projekta pa avtorji utemeljujejo spremembe na preglašeno sodelovanje delavcev pri parti-

SINDIKALNI KOTIČEK

cipaciji podjetja, in sicer preko sindikata, organov in notranjih lastnikov - delničarjev. Ta teza ni znanstveno utemeljena in je izjemno prikladna za napade na ta zakon. Med upravljanjem in delom sindikata v veljavnem zakonu ni prekrivanja. Pri predlogih spremembe zakona gre za poizkus opustitve dveh bistvenih funkcij. Spremembe kažejo nizek nivo razgledanosti modernega managementa, ki so v bistvu oviralni faktor in ne predstavniki delavcev pri

soudeležbi. Moderni management se zaveda, da so največja konkurenčna vrednost ljudje, ki so pripadniki, ustvarjalni in zagotavljajo stabilno uspešnost. V študiji se dela primerjavo z nemškim modelom, ki je bil sprejet leta 1951 in je arhaičen - zgrajen retrogradno. V Nemčiji imajo manjša podjetja 2000 zaposlenih, pri nas pa taka podjetja lahko preštejemo na prste ene roke.

Nemci gredo v spremembo zakona, mi

pa predlagamo uvedbo njihovega modela.

Pustimo zakonu, da zaživi in naj se spremeni na podlagi izkušenj v praksi. Zakon lahko uveljavimo šele v lastninjenih podjetjih. Vsako poseganje v zakon v tem trenutku je kontraproduktivno in škodljivo. Primerjajmo analizo ITEO o sodelovanju delavcev (1996), ki govori pozitivno o sodelovanju.

Alenka KUBIK

KNJIŽNE NOVOSTI

Zunanja trgovina. Devizno poslovanje.

ZUNANJETRGOVINSKI in devizni predpisi Republike Slovenije. Del1. Zunanjetrговinski predpisi. Del2. Devizni predpisi 2. Spremenjena in dopolnjena izd., Ljubljana, Uradni list RS, 1977

Zbirka je bila zasnovana pred nekaj leti. V tem obdobju se je število novih predpisov precej povečalo in vse kaže, da se bodo tudi v prihodnje veljavni predpisi na tem področju dokaj pogosto spreminjali.

Računalništvo.

PFaffenberger, Bryan: Microsoft Windows 95: Komplet za Internet. 1. Izd., Ljubljana, Atlantis, 1996

Knjiga je namenjena vsakomur, ki želi v največji meri izkoristiti Internetov potencial operacijskega sistema Windows 95. Povežite se z Internetom hitro in na lahek način. Ne glede na to, ali ste začetnik ali pa Internet do neke mere že poznate, boste v knjigi našli številne informacije, potrebne za vstop in za uporabo orodij, n.pr. WWW (WorldWide Web). Naučili se boste, kako je mogoče priti do informacij in različnih knjižnic sveta in kako lahko komunicirate z zanimivimi ljudmi z vsega sveta. Zdaj, ko že imate Windows 95, skočite še v Internet.

HOFFMAN, Paul: NETSCAPE in WWW za telebane, Ljubljana, Pasadena, 1996

Pri podjetju Netscape Communications so izdelali program, ki so ga poimenovali Netscape Navigator. Programu vsi pravijo Netscape, in je program, ki omogoča dostop do Svetovnega spleta (WWW), najbolj

vročega dela Interneta.. Svetovni splet je nov elektronski svet (online world), kjer lahko srečate najrazličnejše ljudi in odkrijete najbolj nenavadne informacije. WWW je del Interneta, Internet pa je spet samo del celotnega elektronskega sveta. Večina knjige je namenjena Svetovnemu spletu, del pa odgovarja na vprašanje, kako uporabljati trenutno najbolj priljubljen program - Netscape - za dostop do Spleta.

Računovodstvo. Knjigovodstvo.

TURK, Ivan: UVOD v računovodstvo. 3. Dopolnjena izd., Kranj, Moderna organizacija, 1994

Priročnik vključuje praktične primere, ki olajšujejo razumevanje teoretičnih in metodskih izvajanj. Knjiga že upošteva novosti, ki so jih v računovodstvo vnesli Zakon o gospodarskih družbah in nanj naslonjeni slovenski računovodski standardi. Podaja temeljne znanj računovodstva, ki jih mora poznati vsak ekonomist ne glede na to, na katerem področju se udeležuje.

MESOJEDEC, Uroš: DELPHI od začetka do aplikacije. 1. Izd., Izola, Desk, 1996

Knjiga ima več stopenj zahtevnosti. Začetnika popelje v svet vizualnega programiranja. Delphi omogoča ustvarjanje izredno močnih aplikacij s pisanjem peščice vrstic programske kode. Preko nje boste spoznali vizualna orodja. Izredno moč Object Pascala in njegove predmetne razširitve pa izkušen programer uporabi za izdelavo profesionalne aplikacije, ki jo brez težav lahko ponudi na tržišču programske opreme.

Knjiga ima smiselno razdeljena zaključena poglavja. Vsakdo lahko začne na sebi primernem nivoju in postopoma nadgrajuje svoje znanje.

Živilska industrija. Živila. Hranilna vrednost. Kemikalije. Analitične metode.

CHEMICAL and functional properties of food components, edited by **Zdzislaw E. Sikorski**, Basel, Technomic, 1997

Vsi pričakujemo, da je hrana zdrava, prijetnega okusa in vonja ter da ima ustrezno hranilno vrednost. Vse te lastnosti so posledica določene setave hrane; odvisne so od lastnosti posameznih sestavin ter medsebojnega vpliva različnih sestavin v hrani. Sestavo kontroliramo z različnimi preskusnimi metodami, pravilnost interpretacij rezultatov pa temelji na razumevanju kemijskih in funkcionalnih lastnosti posameznih komponent. Pisci knjige so različni priznani živilski kemiki in tehnologi.

FOOD chemical codex, 4th. ed., Washington, National Academy Press, 1996

V tej knjigi so na enem mestu zbrane vse specifikacije in preskusne metode, potrebne za določanje čistosti kemikalij, ki se uporabljajo v živilski industriji. Snov je razdeljena na naslednja poglavja: Splošni del; Monografije preskušanj; Arome; IR spektri eteričnih olj, arom in drugih aditivov; Metode preskušanj posameznih aditivov. Knjiga bo dobrodošla pomoč tehnologom pri sestavljanju specifikacij kakovosti aditivov ter laboratorijem Službe za kakovost pri obvladovanju kakovosti aditivov.

Alenka KUBIK

SPONZORSTVO

Sponzorstvo nekoliko drugače

Jeseni so nas obiskali mladi zagnaneži iz OŠ Lucija s prošnjo, da bi jim pomagali pri raziskovalni nalogi. Skupaj smo iskali temo, ki bi bila primerna njihovega znanju, značilna za področje, v katerem živimo, temo, s katero imamo na Drogi že nekaj izkušenj in domislili smo se zdravilne rastline žajblja. Alja, Miha in Vanja so s pomočjo svoje mentorice Silvine Delgiusto žajbelj nabrali, ga sušili pri različnih temperaturah, nato pa prinesli v naš Fizikalno-kemijski laboratorij, kjer smo jim s svojim znanjem pomagali ugotoviti kakovost nabranih vzorcev in njihovo kemijsko sestavo.

Raziskali so vpliv temperature sušenja in vpliv rastišča na kakovost žajblja. Posodili smo jim še nekaj strokovne literature ter jim odgnali strah pred težko farmacevtsko kemijo. Nadaljevali so sami. Poglobili so se v botaniko rastline, izvedli anketo o poznavanju in uporabnosti te dišavnice, v galenskem laboratoriju Lekarne Koper so spoznali zdravilne izdelke iz žajblja in vse to opisali v nalogi z naslovom Žajbelj.

Seveda so dodali tudi javno zahvalo vsem, ki smo jim pri delu kakorkoli pomagali.

Mladi raziskovalci Vanja, Alja, in Miha, veseli in obloženi s priznanji za doseženo 1.mesto

Nalogo so predstavili na 4. srečanju mladih raziskovalcev obalno-kraških občin, organiziranem v okviru sejma Internavtika v Luciji. Konkurenca je bila huda, poslušalcev veliko, vseeno pa so vsi tekmovalci, bili so iz osnovnih in srednjih šol, nastopili sproščeno in zelo suvereno. Štiričlanska komisija je nalogo ocenila in rezultate predstavila na

svečani zaključni prireditvi v Pokrajinskem muzeju v Kopru. Alja, Vanja in Miha so z nalogo Žajbelj s precejšnjo prednostjo po seštevkju točk dosegli 1. mesto v kategoriji osnovnošolskih naravoslovnih tem. Učencem in mentorici čestitamo za dosežen uspeh!

Nataša GLADOVIČ

LJUDSKA MODROST O VREMENU

JUNIJ - ROŽNIK

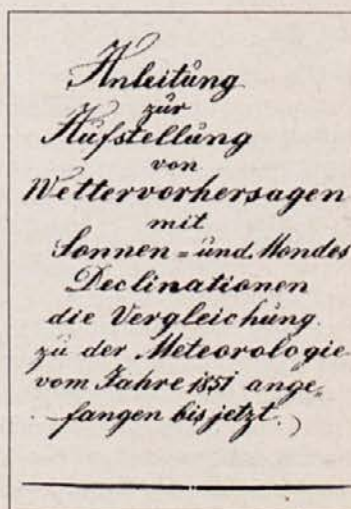
V tem mesecu zorijo žita in drugi pridelki, vreme pa že grozi s poletnimi nevihtami, ki prinašajo strele in točo. Kresovanje (21. junija) in napol poganski običaji, ki ponekod še spremljajo godovanje sv. Janeza Krstnika (24. junij), se pojavljajo v junijskih vremenskih pregovorih:

- Če kres deži, orehov ni.
- Ob kresi se dan obesi.
- Kakor je vreme kresnic, takšno bo tudi žanjic.

- Dež Šentjanža slabo letino nareja.
- Če vinska trta ne cvete za Kresnika, ostane lesnika.
- Rožnika mrzlo deževje - slabo za vino in panje.
- Kakor vreme rožnika mini, tako se grudna (decembra) ponovi.
- Na sv. Vida (15.junij) meglica - dobra bosta vince in pšenica.

Sonja POŽAR

Naslovna stran astrometeorološke knjige iz 19. stoletja, najdene v državnem arhivu Slovenije v Ljubljani

IZLETI

PC GOSAD V PRAGI

23. in 24. 5. 1997 smo bili na izletu v PRAGI. Pot je bila naporna, saj smo se do cilja vozili kar 10 ur. Praga je prečudovita, saj je ena od prestolnic nekdanje avstroogrske monarhije. Lahko trdimo, da je celo bolj razgibana od Dunaja. Znani umetniki so v češki prestolnici ustvarjali skoraj nemogoče lepote.

Nekoč so ji rekli "zlata Praga"

Videli smo Hradčane s kraljevo palačo (notranjost je zaprta za obiskovalce), Lioreta, Karlov most (govori se, da moraš sredi mostu poljubiti neznanca, da ti prinese srečo - pa tega sploh nismo videli), Staromestske in Vavelske namesti - skoraj vse v baroku. Stari del mesta je čudovit. Predvsem so zanimive njihove pivnice, še bolj pa njihovo okusno pivo.

Vreme je bilo precej hladno, zato ni bilo želje po pitju znamenitega piva.

Ob koncu smo si ogledali še židovsko četrt (tako strnjene in tako ohranjene židovske četrti redko kje najdeš). Ne smemo pozabiti Plečnika, ki je živel nekaj časa v tem mestu. Po tem, kar sem videla, je moral biti zelo zahteven umetnik - arhitekt.

Obnovljena pročelja praških hiš so zaživela v vsej svoji lepoti. Po nekaj desetletjih sivine je Češka doživela pravo renesanso.

Bilo je prijetno in zanimivo, le posamezniki so vedno zamujali, tudi jaz.

Bil je lep izlet.

Danica KRAJNC

POTOPISI

Egipt - dežela faraonov in podjetnih Arabcev

1. KAIRO

1.1. Pot

KONČNO. Prišlo smo. Po šesturnem čakanju na tržaškem letališču zaradi triurnega predčasnega prihoda na letališče (panika, pa ne naša, šoferjeva; nekateri so bili res srečni, ker smo šli) in zaradi nadaljnjega čakanja zaradi stavke kontrolorjev leta, po norenju z letala na letalo v Rimu, po čakanju na kairskem letališču na vizo (ko smo že trepetali, če bomo sploh lahko vstopili v državo), po napornem popisovanju vseh vrednih stvari, ki smo jih prinesli s seboj (obratno kot pri nas, kjer imamo probleme s tihotapljanjem v državo,

imajo Egipčani problem s tihotapljanjem iz države), smo končno prišli na začetek cilja. 16 ur je trajala celotna peripetija, in od tega smo bili v zraku samo tri ure in pol. Z Barbaro in Boštjanom smo bili izmučeni do nezvesti, čeprav nismo nič delali.

Barbaro je na letališču pričakal njen oče. To je bilo objemanja, veselja, solz! Barbara je včasih živela v Kairu, kjer je končala srednjo šolo, njeni starši pa še vedno živijo v tem delu sveta. Po navezavi diplomatskih stikov z Barbarinim očetom smo mu morali takoj predati potne liste zaradi nabave alkohola. Prišli smo namreč v muslimansko državo,

kjer je pitje alkohola po veri prepovedano. HA, HA, HA. Zaradi tega je alkohol zelo težko dobiti oz. je "svinjsko" drag. Tako je potrebno izkoristiti vse možnosti zadovoljitve slovenskih potreb. In tako smo nabavili kup steklenic (seveda naši potni listi niso bili zadostna osnova za napolnitev prtljažnika, potreben je bil še "bakšiš" na blagajni).

BIP, BIP, BIP. NON STOP to trobljenje, vozniki divjajo po ulicah, smerokazov sploh ne uporabljajo. Saj ima vendar vsak avto vgrajene hupe, mar ne? Še semaforjev ne upoštevajo. Če prihajaš v križišče, potrobiš: če ti kdo od-

POTOPISI

trobi, pomeni; da je še nekdo tu in da je bolje, če si malo pozoren; če pa ti ne odgovorijo, samo "pičiš". Kriminal. Crknjen sem bil, želel bi uživati v vožnji ob Nilu, ampak kako, če ti nekdo non-stop trobi! Človek bi ponorel! Poleg tega pa sem pri vsaki menjavi voznega pasu imel občutek, da se bo kdo zabil v nas, da ne govorim, kako je bilo šele, ko so drugi menjavali pas. Pripíči z 100 na uro do tebe, trobi, BIB, BIB, BIB, se vrže predte, ti zaviraš, vzdihneš in greš dalje. Moram pa priznati, da se tega bipanja hitro navadiš in te navdihuje še kasneje, doma, medtem ko ti ostali žugajo, češ, glej budalo.

Okoli davnega leta 2800 p.n.š. je kralj Menes združil Zgornji in Spodnji Egipt¹ v enotno kraljestvo. Postal je ustanovitelj 1. dinastije egiptovskih kraljev in ustanovitelj ene od najbolj pomembnih držav v kratki človeški zgodovini. Danes to priznam, ampak kako sem ga klet, ko sem se moral v šestem razredu vso stvar učiti na pamet. Zgodovino Egipta delimo na 30 dinastij oz. bolj grobo na Staro, Srednjo, Novo in Pozno kraljestvo. Kot že omenjeno, se je vse začelo z Menesom, višek pa je staro kraljestvo doseglo že v 4. dinastiji, ko je vladal Keops, ki je zgradil še danes občudovanja vredno piramido.

obstane. Leta 332 p.n.š. je oblast v Egiptu prevzel Aleksander Veliki in bil kronan za faraona. Aleksander Veliki je bil tudi ustanovitelj mesta Aleksandrija na severu Egipta (ki je bilo znano predvsem po največji knjižnici antičnega sveta, ki je zgorela pod rimsko oblastjo),

Grkom so nato sledili Rimljani, po razdelitvi rimskega imperija na zahodni in vzhodni del (mi smo bili del zahodnega) so Egiptu zavladali Bizantinci in to vse do 7. st., ko so ga zavzeli muslimanski Arabci. Tu se odpre povsem nova stran v egiptovski zgodovini. V novejši zgodovini je vredna omembe posebna oblika vladanja, ki je znana samo v Egiptu - Mameluki. Mameluki so bili vojni ujetniki, ki so jih v 12. st. vpeljali kot vladarsko telesno stražo, vendar so kmalu zagospodarili celotni deželi. Mameluki so imeli pomembno vlogo v politiki in upravi vse do 19. stoletja ne glede na to, ali je bil Egipt samostojen ali pod turško oblastjo.

V 19. stoletju se je do oblasti prebil Mohamed Ali, ki ni v sorodu s slavnim boksarjem, si ga pa zaradi njega vsaj zapomnimo. Do oblasti je prišel na zelo krut in krvav način. Mohamed je bil turški državni upravnik in je l. 1807 povabil 480 najbolj vplivnih Mamelukov na banket na Citadelo, tam pa jih je enostavno vse pobil in imel tako odvezane roke. Vendar ga Egipčani spoštujejo še danes, kajti izvedel je številne reforme, ki so bile v prid modernizaciji Egipta. Zato ga imajo za ustanovitelja modernega Egipta. No, dandanes bi lahko rekel, da se je modernizacija Egipta tam tudi končala.

Konec 19. st so deželo ob Nilu zavzeli Angleži in začeli graditi Sueški prekop (odprt l. 1867).

L. 1922 se Egipt ponovno osamosvoji, l. 1952 postane republika, njen predsednik pa A. Naser (Tito-Naser), nasledil ga El Sadat, sedanjí predsednik pa je Kravja štala ali Mubarak.

Egipčani so imeli posebne težave zaradi Sinajskega polotoka, ki so si ga morali občasno deliti z Angleži ali z Izraelci. Tudi dandanes ima Sinaj poseben status. De facto pripada Egipčanom, vendar imajo prost vstop (brez potnih listin) na Sinaj tudi Izraelci, kar pa za

Kairo

Ker je Kairo tretje največje mesto na svetu, smo vozili dve uri od letališča do Barbarinih staršev v Maadi (četrta zahodnjakov). Stanujejo namreč blizu letališča.

O.K., za prvi dan je bilo kar dosti vtisov. Lahko noč.

1.2. Zgodovina - v primeru Egipta NUJNO ZLO

Zaradi pomembnosti egiptovske zgodovine sem se odločil, da predstavim njene glavne značilnosti, potrebne za razumevanje nadaljnjega poteka potopisa. Če pa vas to ne zanima, lahko poglavje mirno preskočite in se vrnete le, če vas bo to posebej zanimalo.

Mogoče še nekaj o takratni veri: verovali so v sonce (Ra), božji sin je seveda bil faraon in je nadomeščal boga na zemlji (sicer bom o sami veri in številnih božanstvih spregovoril nekaj več v enem od naslednjih poglavij).

V srednjem kraljestvu (od 11. do 18. dinastije), se je spremenila oblika vladanja, saj se je povečala vloga mestnega stanu. Egipt je doživel renesanso. Najbolj pomemben faraon je bil Ramzes II, o njegovi moči pa še danes pričajo številne monumentalne zgradbe (Luxor, Karnak,...).

Šele v Novem kraljestvu je Egipt postal svetovna sila, vendar se je že z dvajseto dinastijo začel njegov propad. V poznem obdobju se je Egipt boril za

¹ Spodnje kraljestvo je ležalo na jugu, od izvira navzgor, Zgornje pa ob Nilovi delti.

POTOPISI

ostali Egipt ne velja. Zato se tudi nisem čudil neštetim policijskim kontrolam na poti iz Kaira v Dahab (letoviška vasica na Sinaju), ki jih drugje ni. Vseeno pa me je začudila množičnost izraelske mladine, ki je na Sinaju preživljala počitnice (pomeni se zakajala). (Izraelci so arabski sovražniki številka ena).

1.2. Islamski Kairo

Število prebivalcev največjega afriškega mesta se giblje od 15 do 20 milijonov (le kam se lahko skrrije pet milijonov ljudi v razliki od 15 do 20). Kairo je eno od najbolj gosto naseljenih mest na svetu. Razteza se od začetka Nilove delte navzgor ob bregovih reke Nil² ter vključuje dva otoka Roda in Gezira (kjer leži najbolj prestižni del mesta). Moram priznati, da sem potreboval kar nekaj časa, da sem se navadil, da reka teče proti severu, torej ravno obratno kot reke pri nas, kar pomeni, da je naše navzgor v bistvu njihovo navzdol. Pa še nekaj je zanimivo: razen nekaj metrov mesta ob reki Kairo leži takorekoč sredi puščave, kajti kjer se končajo hiše, se nadaljuje puščava, na robovih mesta se lahko celo prisluhne puščavskim šakalom, ki zavijajo skozi noč. Oaze in vrtovi v središču mesta so umetno namakani in le zaradi tega ohranjajo svojo svežino.

Kairo je tudi neverjetno onesnaženo mesto, tako zaradi človeške umazanije, kot zaradi neštetih avtomobilov, pa tudi zaradi puščavskega peska, ki se zarije prav v vsako prosto poro in zato mesto deluje pusto in umazano rjavo. Vendar ima Kairo za mesto svoje velikosti izredno zanimivo organizirano smetarsko službo. Kljub temu da prebivalci nimajo nikakršnega odnosa do čistoče, saj so njihov edini smetnjak tla, je mesto videti zjutraj dokaj pospravljeno. Posebno puščavsko katoliško pleme vsakodnevno odvaža smeti in čisti ulice. Po celem mestu s svojimi osli in vozički prevažajo smeti. Ti ljudje so baje pripadniki enega najbolj bogatih plemen v Egiptu. S prodajo koristnih odpadkov namreč zelo dobro zaslužijo. Vendar Kairo, kljub neke vrste recikliranju

odpadkov, nima rešenega smetarskega problema, problem onesnaževanja samo prelaga na jutri, kajti vsi nekoristni odpadki še vedno končajo kar v puščavi.

Moderni Kairo je star že več kot tisoč let, mesto je bilo ustanovljeno l. 969 in je približno toliko staro kot naša Škof-

čanske umetnosti. Najstarejši primerki segajo pet tisočletij nazaj. Tu so zbrani kipi, sakralni in funeralni predmeti, oblačila, mumije in še številni predmeti za vsakdanjo rabo.

Najino pozornost (muzej sva obiskala skupaj z Boštjanom) pa sta pritegnili Tutankhamonova grobnica in mumije

Pred muzejem egipčanske umetnosti

ja Loka.

Kairo je razdeljen na več večjih sklopov, od katerih so najpomembnejši:

Ceter, kjer je večina upravnih stavb in pomembnih poslopij,

Citadela, utrjeno srednjeveško mesto, ki je bilo posvetno in versko središče od ustanovitve mesta pa vse do 19. stoletja, ko so Egipt zavzeli Angleži; tu je tudi prebival sultan oziroma sultanov predstavnik, ko je bil Egipt pod turško okupacijo;

Kanhalili, stari bazar po turškem vzoru;

Mrtvo mesto, mestno pokopališče,

Stari egiptovski, rimski in grški Kairo, ki leži na zahodnem bregu, kjer je večina starih spomenikov.

Sicer pa bo o teh mestnih četrtih več besed kasneje.

1.3. Muzej egipčanske umetnosti

Tisočletja egipčanskega ustvarjanja so zbrana v tem največjem muzeju egip-

pomembnih antičnih Egipčanov.

Tutankhamonova grobnica je bila odkrita 1922 in od takrat dalje se pletejo številni miti o tem zakladu (baje, da je arheolog, ki je prvi prišel v stik s krsto, kmalu zatem umrl in tudi ostali člani ekspedicije so umrli v čudnih okoliščinah - nepreverjen podatek). Tutankhamonova grobnica je pomembna predvsem zato, ker je bila večina grobnic faraonov že zdavnaj izropana, in je do danes ostala edina nedotaknjena le Tutankhamonova. Nedotaknjena pa je ostala zato, ker so pri graditvi grobnic naslednjih faraonov vhod v njegovo grobnico zakrili z odpadnim materialom.

Tutankhamon je bil manj pomemben faraon, ki je vladal le devet let in umrl nasilne smrti. Vendar nas kljub temu očara in presune njegova posmrtna maska iz masivnega zlata, okrašena z dragimi kamni in lazurami iz poldragih

POTOPISI

Najstarejša zgradba na svetu

kamnov. Na ogled je postavljen tudi njegov prestol, številne krste (faraone so pokopavali v več krst, ki so se vla-gale druga kakor ruske babuške, zadnja, v kateri je ležala mumija s posmrtno masko, je iz čistega zlata in teha 225 kg). Neverjetno, kako je bila že takrat dovršena tovrstna obrt.

Po drugi strani pa so bile zanimive pred-vsem mumije. Sicer so bila dekleta in fantje malenkostno postarani zaradi dolgoletnega spanja, vendar so še ved-no imeli zobe, lase in od sonca porja-velo kožo.

Bili pa so sila majhni in suhceni, pa tudi obraze so imeli zelo okrogle. Nič kaj

dosti skupnega niso imeli z Elisabeth Taylor v filmu Kleopatra.

Vendar je bilo vseh teh kamnov za lai-ka, kot sva bila midva, več kot preveč. Hodiš in hodiš iz sobane v sobano in na koncu ne moreš več. Toliko umet-nosti na enem mestu je pač preveč, na-sitiš se. Tisto, kar naju je na začetku prevzelo, naju je kasneje odvrčalo in sva dobesedno zbežala iz muzeja v *hlad-ni bife* pred muzejem.

Ne vem zakaj, ampak tam sva se poču-tila mnogo bolj domače.

Pred muzejem sva se še slikala s turis-tičnim policistom, seveda sva mu mo-rala zato pustiti nekaj egipčanskega drobiža, ki pa tako ali tako ni dosti vre-den. Sicer pa velja v arabskih deželah zlato pravilo, da se z denarjem pride do vsega in celo z malo denarja prideš do pomembnih ugodnosti. Res se je potrebno malo privajati na "bakšiš sis-tem", ampak ko se navadiš, se počutiš kot "bubreg u loju", HA HA HA.

Aljaž PODLOGAR
(Se nadaljuje)

KUNIGUNDINI ZAUPNI POMENKI

Draga Kunigunda, nikoli si ne bi mislil, da je v naši državi toliko stro-kovnjakov na področju gospodarstva! Kar naprej se pojavljajo uslužbenci najrazličnejših institucij ter nam zelo strokovno in zelo avtoritativno razla-gajo, kako je treba delati, če hočemo biti uspešni. Glede na njihovo vsevednost in genijalnost se mi zdi zelo čudno, da se ne zaposlijo v gospodarstvu, kjer bi prav lahko blesteli kot uspešni managerji. Ali mi lahko razložiš, zakaj vztrajajo kot teore-tiki?

Začuden

Ker je lažje govoriti kot pa delati.

Draga Kunigunda, ondan sem se po službeni dolžnosti udeležil semi-narja, kjer sem nekaj ur poslušal razlage o stva-reh, katere obvladam, saj bi drugače ne mogel biti na tem delovnem mestu. Kaj Droga ne more od organizatorjev seminarjev zahtevati, da v ponudbe

vklučijo temeljit opis vsebine predavanj? Tako bi se izognili nepotrebnim izgubi časa in denarja, ko pošljamo tjakaj uslužbence, ki potem ne izvejo nič novega.

Natančnež

Ne lomi ga s takimi predlogi in pusti ljudem živeti! Ali hočeš, da bi bilo v tej državi še več brezposel-nih?

Draga Kunigunda, ali se delavec lahko pritoži državnemu varuhu člove-kovih pravic? Kako?

Kandidat

Lahko se pritoži. Anonimno.

Draga Kunigunda, zelo sem zadovoljen, da je bila skupščina delničar-jev konec maja, saj bomo tako dividende prejeli tik pred dopusti, kar je od sile ugodno za uresničevan-je počitniških načrtov. Pa trobiš, da podjetje ne

skrbi za delavce!

Srečko

Tega nisem nikoli trdila, nasprotno: pravim celo, da za nekatere skrbi še s prav posebno ljubeznijo!

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 5	KLASIKA, POR, RESTRIKCIJA, AVTO, NAIVEC, MA, BE, NO, SPREMEMBE, DA, PIA, NOTAR, MUL, KARTONČEK, ITA RINA, OBLAST, MAT, ONATAS, PS, MLEKO, REGA, JK, ICA, OZU, ASIR, JEČA, TOLOVADEC, RAKETA, OSTEN, URA, EFEŽAN	GESLO KRIŽANKE: POSLOVNE SPREMEMBE	GLAVNO MESTO FILIPINOV	GOROVJE V MJAN-MARU (BURMA)	NADAR-JENOST	PRARODBA PRA-POSTAVA IT. IGRALEC (TOGNAZEL)	SVETILKA NA OJJE 2. DUSYGO FIATOV ANTO	BLAGATEV VOLČIN NEK. MOND. JLA DABUZE CAUKLINJA	KULTURNA RASTLINA S STORŽI, TURČICA	MALA AZIJA	100	KAZALNI ZAJMEK	JAPONSKA LUVI NA OTOKU MONSUIZ (KAKIATIA)	OSEBA, KI VELIKO VE	SREDSTVO ZA UMIVANJE	LITAJSKI VODITELJ ZEDONG	PREBI-VALKE HRVANSKE-ORLOTOKA	GLAJENJE PERILA	ORAN-ŽADA
SON																			
ZRELOST-MI																			
IZPIT.																			
DOMOVINA																			
ARAGON-CEV																			
NARČILO, UVAŽ ZA IZVOSI-TEV																			
AMERIKSKI POLITIK EISEN-HOWER																			
VERBENI PUDOBNA CVETOČA LONGNICA																			
KOMIČNI GLEMENT (SB)																			

11434/39.1997
NAŠ GLAS

199702180,6

COBISS

SIL KOPER - BIB CROJISTIRIA

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 5

KLASIKA, POR, RESTRIKCIJA, AVTO, NAIVEC, MA, BE, NO, SPREMEMBE, DA, PIA, NOTAR, MUL, KARTONČEK, ITA RINA, OBLAST, MAT, ONATAS, PS, MLEKO, REGA, JK, ICA, OZU, ASIR, JEČA, TOLOVADEC, RAKETA, OSTEN, URA, EFEŽAN

GESLO KRIŽANKE: POSLOVNE SPREMEMBE

Število prispelih rešenih križank je bilo 49. Tričlanska komisija so sestavljale: Ingrid Grizonič, Katja Uljan in Majda Vlačić. Nagradenci prejmejo izdelke DROGE (po lastnem okusu) in so naslednji: 1. nagrado - v vrednosti 5.000 SIT prejme GIORGINA REBOL iz Portoroža; 2. nagrado - v vrednosti 3.000 SIT SIMON RAK iz Portoroža; 3. nagrado - v vrednosti 1.000 SIT prejme HLADNIK RADO iz skladišča Ljubljana. Nagradencem čestitamo, za nagrade pa pokličite sodelavko v marketingu, prijazno gospo Marijo Mekš, na tel. 066/ 61 221 (PC Argo, vzorčno skladišče), ki bo oblikovala paket po vaši želji. Rešitve objavljene križanke pričakujemo do petka, 11. julija, na naslov: Droga Portorož, Market-Obala 27.

Reševalce naprošamo, da na kuverto pripišejo "Za nagradno križanko št. 6".